

DECIZIE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Valeriu Mitrofan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan
împotriva Instituției Publice Centrului de Excelență în Construcții cu privire la
restabilirea dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan,

c o n s t a t ă :

La 23 ianuarie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Instituției Publice Centrului de Excelență în Construcții cu privire la
restabilirea dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral în
mărime de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,
cererea de chemare în judecată s-a admis parțial.

S-a obligat Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții să furnizeze
lui Valeriu Mitrofan informația conform cererii nr. 01-16/307 din
13 decembrie 2018 cu indicarea existenței și/sau lipsei normei legale ce stabilește
accesul la informațiile publice. În rest, în partea reparării prejudiciului moral, cererea
s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 12 aprilie 2019, Valeriu Mitrofan a declarat apel nemotivat împotriva
hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, invocând că nu
au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru
soluționarea cauzei în fond, concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în
contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept procedural și material au
fost aplicate eronat.

Prin încheierea din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat
inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan.

La 20 iunie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 30 iulie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând pronunțarea unei decizii de casare a încheierii instanței de apel și admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Valeriu Mitrofan a întemeiat cererea de recurs în baza art. 39, 49, 244-245 Cod administrativ și art.23, 24 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

În motivarea recursului a relatat că, a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe la 20 mai 2019, ora 09:00, fapt confirmat prin înscrisul de recepție anexat la dosar, expediat de pe e-mailul: luminita.cupcic@justice.md.

Apelul motivat împotriva hotărârii primei instanțe l-a expediat la 20 iunie 2019 pe adresele de e-mail: luminita.cupcic@justice.md și cac@justice.md, dar și prin intermediul oficiului poștal, fapt confirmat prin confirmarea recepționării apelului motivat de către Curtea de Apel Chișinău, bonul de plată eliberat de ÎS „Poșta Moldovei” și avizul de recepție datate cu aceeași dată.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 19 iunie 2019 și expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 04 iulie 2019 (f.d. 75a).

Valeriu Mitrofan a recepționat copia încheierii din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 19 iulie 2019 (f.d.77).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu anularea încheierii instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei rezultă că, la 12 aprilie 2019, Valeriu Mitrofan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept procedural și material au fost aplicate eronat.

La 16 mai 2019, grefierul Curții de Apel Chișinău a transmis prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail: valeriu.mitrofan@mail.ru, indicată de Valeriu Mitrofan în cererea de chemare în judecată, copia hotărârii motivate a primei instanțe în vederea determinării termenului depunerii apelului în condițiile art.232 alin.(2) Cod administrativ (f.d.52).

Prin încheierea din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan.

La 20 iunie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Procedura administrativă a fost inițiată la 23 ianuarie 2018, fiind reglementată de Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, iar în cazul în care este procedură administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Conform articolului 235 din Codul administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

Potrivit articolului 236 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Așadar, încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de un act judecătoresc de dispoziție, prin care judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar sancțiunea procedurală de restituire a apelului survine doar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

În conformitate cu articolul 14 alin. (5) din Codul de procedură civilă, dispoziția judecătorească prin care se soluționează fondul apelului și recursului se emite în formă de decizie, iar la soluționarea problemelor prin care nu se rezolvă fondul apelului și recursului, dispoziția se emite în formă de încheiere.

Curtea de Apel Chișinău nu a exercitat etapa procedurală de verificare dacă cererea de apel depusă de Valeriu Mitrofan corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) din Codul administrativ.

Nota-informativă din 16 mai 2019 a grefierului Curții de Apel Chișinău transmisă odată cu copia hotărârii motivate a primei instanțe prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail: valeriu.mitrofan@mail.ru, indicată de Valeriu Mitrofan în cererea de chemare în judecată, în vederea determinării termenului depunerii apelului în condițiile art.232 alin.(2) Cod administrativ, nu poate fi echivalată cu un act de dispoziție al instanței judecătorești și care ar putea produce efecte juridice.

Exercitarea de către grefier în numele instanței de apel a etapei de verificare dacă cererea de apel corespunde cerințelor legale este apreciată reprehensibil. Or, acest fapt contravine principiului legalității, care presupune *inter alia* că justiția se înfăptuiește numai de către instanțele judecătorești.

Conform articolului 1 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, puterea judecătorească se exercită numai prin instanța judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri.

Articolul 19 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede expres că, în cauzele civile, justiția se înfăptuiește potrivit reglementărilor legislației procedurale civile și numai de către instanțele judecătorești și de judecătorii ei, numiți în funcție în modul stabilit de lege. Constituirea de instanțe extraordinare este interzisă.

Din sensul logico-juridic al art. 1 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, art. 19 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 235 și 236 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ rezultă în afara oricărui dubiu că, competența de a verifica dacă cererea de apel corespunde exigențelor instituite de legiuitor îi revine judecătorului și nicidecum grefierului sau altor funcționari de care este asistat în procesul de înfăptuire a justiției.

Prin urmare, este eronată concluzia Curții de Apel Chișinău, că termenul limită de prezentare a apelului motivat de către Valeriu Mitrofan a fost data de 17 iunie 2019.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 19 iunie 2019 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

În această ordine de idei, este necesară casarea încheierii din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră necesar a casa încheierea din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii apelului depus de Valeriu Mitrofan, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să emită un act procedural legal, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c), 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează încheierea din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se remite cauza la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii apelului depus de Valeriu Mitrofan, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Sveatoslav Moldovan

Judecători

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas